

ŠVP PV

HRAJEME SI, POZNÁVÁME

Název organizace: **PONNY KIDS mateřská škola s.r.o.**

Provoz: mateřská škola s celodenním provozem

Adresa: Krondlova 1, 616 00 BRNO

IČ: 26259451

IZO: 691009520

tel.: 777 137 232

e-mail: info@ponny-brno.cz

kapacita 17 dětí

třídy: 2

využívá zařízení pro jiné aktivity: ne

odpovědná osoba: Ivona Hájková, ředitelka školy

Počet listů dokumentu : 36

Počet příloh dokumentu : 2 (harmonogram aktivit, NTC metoda)

Vydal : Martina Drtílková

Účinnost: od 1.9. 2016 do 31.8. 2019

Č.j. 01_2016

OBSAH

1. NÁZEV PROGRAMU, ADRESA MŠ

2. FILOSOFIE

2.1. Jak naplňujeme filozofii školy

2.2 Priority mateřské školy

2.3 Charakteristika školky jako celku

3. PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Podmínky vzdělávání

4. CHARAKTERISTIKA ŠVP

4.1 Hlavní cíle ŠVP PV

4.2. Realizace vzdělávací činnosti

4.3. Zásady výchovně vzdělávací práce v mateřské škole

4.4. Postupy rozvoje hrubé motoriky, jemné motoriky a grafomotoriky

5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PROGRAMU „HRAJEME SI, POZNÁVÁME“

5. 1. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)

5.2. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)

5.3. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A TEN DRUHÝ (SOCIÁLNÍ)

5.4. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIOKULTURNÍ)

5.5. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ)

6. NTC METODA

7. AUTOEVALUACE V MATEŘSKÉ ŠKOLE A HODNOCENÍ DĚTÍ

7.1 Cíle Oblast výchovy a vzdělávání

7.2. Nástroje evaluace školy

8. SLOVNÍČEK POJMŮ

HRAJEME SI, POZNÁVÁME

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je vypracován dle rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání RVP PV a upraven jako školní vzdělávací program mateřské školy zaměřený na **rozvoj nadání každého dítěte**.

Školní vzdělávací program je platný od 1. 9. 2016.

1. NÁZEV PROGRAMU, ADRESA MŠ

Motivační název:	HRAJEME SI, POZNÁVÁME
Název:	PONNY KIDS mateřská škola, s.r.o.
Sídlo:	Krondlova 1, 616 00 BRNO
Právní forma:	s.r.o.
IČO:	26259451
Zřizovatel:	Martina Drtílková
Ředitelka	Ivona Hájková
Kontakt na školu:	info@ponny-brno.cz , www.ponny-brno.cz

2. FILOSOFIE

Posláním naší školky je vytvořit prostředí, ve kterém se děti cítí šťastně a bezpečně, protože právě takové prostředí je podmínkou pro úspěšný rozvoj celkové osobnosti a podporu rozvoje nadání u každého dítěte. Snažíme se o úzkou spolupráci s rodinou dítěte, která je naprosto nezastupitelná a hraje velmi důležitou roli v životě dítěte, obzvláště v předškolním věku.

2.1 Jak naplňujeme filozofii školy:

- vytvářením příjemné atmosféry pro všechny děti, rodiče i vyučující založené na vzájemném respektu, naslouchání a porozumění
- vytvářením zdravého a podnětného prostředí
- komplexní péčí pomáháme dětem v rozvoji celé jejich osobnosti
- klademe důraz na spolupráci s rodinou

2.2 Priority mateřské školy

- Rozvíjet nadání u každého dítěte dle jeho možností a schopností
- Komplexní rozvoj fyzických, psychických a sociálních dovedností
- Podpora schopností a dovedností umožňující dítěti bezproblémovou socializaci v rodině, škole, společnosti
- Komunikace, vzájemný respekt, spolupráce, tolerance, kamarádské vztahy
- Vytváření zdravých návyků a postojů vedoucích ke zdravému životnímu stylu (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutiny, postarat se o sebe...)
- Tvořit podnětné prostředí, vzbudit v dětech zájem o vzdělávání a souvislosti
- Komunikace rozvoj a užívání všech smyslů rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, mluvního projevu, vyjadřování)
- Vytvoření elementárního povědomí o vývoji a rozmanitosti světa kolem nás, přiměřené pochopení souvislostí, ale i možnosti člověka tento vývoj ovlivnit, získaných vědomostí, dovedností a návyků využít v dalším vzdělávání

2.3 Charakteristika školky jako celku

Mateřská škola se nachází v klidné části Brna obklopené parkem Kraví hora a Wilsnovým lesem. Školka poskytuje předškolní vzdělávání pro české i zahraniční děti. Umožňuje komunikaci v anglickém jazyce. Dítě provází od samého začátku NTC metoda (ve spolupráci s MENSOU ČR), dítě má dostatek **pohybových a kreativních aktivit**, které zajistí správný **rozvoj mozku** a jsou prevencí specifických poruch učení. Pracuje s vyškoleným týmem dle nejnovějších světových poznatků, připravuje děti na studium na českých nebo anglických základních školách.

Motto školky:

„Rozvíjet nadání dítěte není zbytečné, nadstandardní ani elitářské. Je to nutnost.“

3. PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Podmínky vzdělávání

Věcné vybavení

Prostředí mateřské školy je podnětné, stimulační. Třída má takové vybavení, aby bylo vytvořeno dobré zázemí pro veškeré vzdělávací aktivity. Uspořádání prostoru i jeho zařízení je přizpůsobeno dětem a jednotlivým činnostem. Umístění hraček, pomůcek i materiálů je zvoleno tak, aby bylo všem dobře přístupné. Vybavení je průběžně obnovováno, doplňováno a plně využíváno. Děti se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru třídy. Všechny vnitřní i vnější prostory jsou v souladu s bezpečnostními i hygienickými normami. Na budovu školky navazuje malá školní zahrada, velkou zahradu využíváme společně se sousední základní školou (3 minuty chůze). Dále chodíme do Wilsonova lesa a parku Kraví hora (3 minuty chůze).

Životospráva

Děti mají dopolední svačinu, oběd a odpolední svačinu. Stravu zajišťuje společnost LAKšmanna Brno, která ctí zásady zdravé stravy a bio surovin. Nenutíme děti do jídla, snažíme se, aby alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému způsobu stravování. Dodržujeme pitný režim. Obědy i svačiny jsou dětem vydávány ve školní jídelně – výdejně. Děti dostávají každý den dostatek zeleniny a ovoce v podobě zeleninových salátů, kompotů či kusového ovoce.

Psychohygienu

Do mateřské školy mohou děti v doprovodu zákonných zástupců přicházet ráno nejlépe do 9:00 hod., kdy začíná vzdělávací program. Jednotlivé činnosti se střídají, aby zajistily dítěti pohyb, hru, odpočinek. Každé dítě má stejná práva, možnosti a povinnosti, nikdo není zvýhodňován či naopak. Je respektována osobní svoboda a volnost dětí, i když je v rámci individuálních schopností jednotlivce podřízena stanovenému řádu základních norem chování. Při všech činnostech počítáme s účastí dítěte, snažíme se o nenásilnou komunikaci, která je dětem příjemná, navozuje pocit důvěry a spolupráce. Podporujeme sebedůvěru dítěte v sebe sama - převažuje pozitivní motivační hodnocení. Rozvíjíme v dětech citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu ve vztahu k ostatním.

Organizace dne

- Příchod dětí, volná hra
- Svačina, hygiena
- Edukační kroužek
- Aktivita dle programu (plavání, tenis, gymnastika, výtvarný kroužek, hudební kroužek)
- Oběd
- Hygiena, spánek/relaxace/čtení knih
- Předškolní příprava (pro předškoláky)
- Svačina
- NTC metoda
- Edukační kroužek
- Volná hra

Personální obsazení

O děti pečuje kvalifikovaná osoba. Další individuální speciálně pedagogické činnosti (logopedická) zajišťují na částečný úvazek logopedka. Tým pedagogů vede paní ředitelka. Zajišťuje další vzdělávání, školení a konference tak, aby paní učitelky mohly využívat nejnovější poznatky z oblasti předškolního vzdělávání a rozvoji mozku. Ve školce dále pracuje paní uklízečka a účetní (částečný úvazek).

Spoluúčast zákonných zástupců

Naší snahou je, aby vztah se zákonnými zástupci byl založen na partnerských vztazích, kde mezi zákonnými zástupci, učitelkami a ostatními zaměstnanci školy panuje oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat. Odpovědnost, práva a povinnosti jsou zakotveny ve vnitřním řádu školy. Vztahy pedagogů se zákonnými zástupci dětí ovlivňují výsledek pedagogické práce. Vztah se zákonnými zástupci je každodenní, denně probíhá výměna informací mezi učitelkou a zákonnými zástupci a naopak. Kvalitní práce s dětmi se odvíjí od společné iniciativy a společného úsilí. Zákonným zástupcům je nabídnuta možnost účastnit se ve výchovně vzdělávacím procesu, využít zácvik do činností, které mohou procvičovat i v domácím prostředí.

O veškerém dění v naší mateřské škole informujeme zákonné zástupce prostřednictvím přímého kontaktu, centrální vývěsky ve vstupu a emailem.

Spolupráce se základními školami v Brně

Naší snahou je pracovat s dětmi tak, aby byly schopné pokračovat ve vzdělávání na základní škole. Každý podzim nabízíme rodičům předškoláků osobní návštěvu vybraných základních škol v Brně, kde mohou nahlédnout do výuky, seznámit se s pedagogy a získat odpovědi na svoje dotazy. Se základními školami udržujeme velmi úzký vztah a zajímáme se o vývoji našich dětí i po jejich odchodu na základní školu, odkud získáváme zpětnou vazbu a můžeme tak velmi rychle reagovat na úpravu vzdělávacího programu a potřeb dítěte. Spolupracujeme s MENSOU ČR, využíváme jejich NTC metodu a nabízíme rodičům každý rok možnost diagnostiky dítěte psychologem z MENSY.

Přijímání dětí

Do naší mateřské školy jsou přijímány děti od 2 do 6 let. Zápis je řešen formou Dne otevřených dveří, osobní schůzkou s rodičem a popovídání si s dítětem. Naší snahou je posílení pocitu jistoty a bezpečí v adaptačním období příchodu do mateřské školy. Děti přijímám kdykoliv v průběhu roku s ohledem na kapacitu dětí. Zákonní zástupci mohou své děti přivádět a odvádět tak, jak jim to rodinné i pracovní podmínky dovolí. Pro překlenutí počátečních problémů mají děti možnost přinést si hračku z domova. Mohou si ji kdykoli vzít a hrát si s ní, berou si ji na podložku při odpočinku.

Charakteristika třídy

Mateřská škola má kapacitu 17 dětí. Děti jsou rozděleny dle věku do 2 skupin (2-3 roky, 3-7 roků). Každá skupina má svůj prostor pro hru a aktivity. Na některé aktivity jsou děti spojené. Při realizaci vzdělávání využíváme především metodu strukturovaného učení. Podstatou je rozčlenění prostoru podle typu činnosti a potřeb jednotlivých skupin dětí, stejně tak jsou strukturované a vizualizované pracovní úkoly.

Školní tradice a aktivity

školní slavnosti
divadla, muzea, knihovny
sportovní hry
vánoční besídky a besídky na konci školního roku

4. CHARAKTERISTIKA ŠVP

ŠVP je vzdělávací program orientovaný na rozvoj nadání každého dítěte, založený na integrovaném vzdělávání hrou, činnostmi a prožitky dětí. Vychází z rámcově vzdělávacího programu, stanovených zásad a podmínek naší mateřské školy s koncepčním záměrem plně rozvinout dítě v rámci jeho možností a schopností a maximálně podporovat jeho socializaci. Hlavní myšlenky jsou vyjádřené ve filozofii školy.

4.1 Hlavní cíle ŠVP PV

- Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- Rozvíjení dítěte po stránce fyzické, psychické a sociální, - rozvíjení jeho schopností učení, myšlení a řeči, - rozvíjení přiměřeného chápání okolního světa, jeho vývoje a proměn, prožívání radosti z možnosti zasahovat do jeho dění.
- Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, předávání kulturních tradic a zvyků, rozvoj komunikativních dovedností, soudržnosti a tolerance.
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí, podle možností a schopností dítěte podporovat osobní samostatnost a schopnost projevat se jako "samostatně" jednající osobnost působící na své okolí, vzbuzovat u dítěte zájem spolupodílet se (v rámci jeho možností) na společenském životě a uvědomovat si možnost tento život ovlivňovat.

Hlavní cíle školního programu v kompetencích dítěte (výstupy)

- Dítě by mělo mít elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách.
- Získané zkušenosti by mělo dítě uplatňovat v praktických situacích a v dalším učení (kompetence k učení).
- Dítě by mělo umět řešit problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snažit řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého, nebát se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.
- Dítě by se mělo umět domluvit gesty nebo slovy, rozlišovat některé symboly, mělo by rozumět jejich významu.
- Průběžně rozšiřovat své schopnosti dorozumívat se (komunikativní kompetence).
- Mělo by být schopno chápat, že lidé jsou různí a mělo by být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

- Dětským způsobem projevovat citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhat slabším, rozpoznat nevhodné chování, vnímat nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost (sociální a personální kompetence).
- Mělo by být schopno zajímat se o druhé i o to, co se kolem děje.
- Mělo by mít základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snažit se podle toho chovat.
- Mělo by se učit mít smysl pro povinnost ve hře, práci i učení (činnostní a občanské kompetence)

4.2. Realizace vzdělávací činnosti

Při přípravě vzdělávacího programu jsme braly v úvahu všechny souvislosti, vzájemné vztahy, ustavičnou proměnlivost a vývoj i tu skutečnost, že každému dítěti vytváříme takové podmínky, aby si v průběhu předškolního vzdělávání rozvíjelo svůj vlastní potenciál. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce. Bereme v úvahu, že každé dítě má právo být jiné, mít jiné potřeby a rozvíjet se svým tempem. Realizace se uskutečňuje v rámci třídního programu a vychází vždy ze znalostí dětí, analýzy situace ve třídě a evaluace předchozího výchovně vzdělávacího působení učitele.

Při realizaci preferujeme tyto činnosti:

- experimentování
verbální i neverbální komunikace
volná hra, spontánní činnosti
konstruování, skládání, třídění
psychomotorická cvičení
pohybové a sportovní hry, vycházky
poslech pohádek, hraní s loutkami
hudební činnosti
výtvarné činnosti
pracovní činnosti
komplexní skupinová a individuální speciálně pedagogická péče
gymnastika, plavání, tenis
NTC metoda
Práce na projektech: Cesta kolem světa, Více zeleně a pohody kolem nás

4.3. Zásady výchovně vzdělávací práce v mateřské škole

- individuální přístup k dítěti
vstřícné a bezpečné prostředí v mateřské škole
vztahy založené na participaci (spolupráci)
dbát na uspokojování potřeb dětí s přihlédnutím k individuálním zvláštnostem
zajistit věcné prostředí, přiměřené množství i proměnlivost podnětů
zabezpečit dostatek prostoru a času pro spontánní pohyb a hru
poskytovat zpětnou vazbu dětem
podporovat komunikaci a partnerské vztahy se zákonnými zástupci
spolupracovat se základní školou

Metoda:

- prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi, založena na přímých zážitcích dítěte, podporuje zvědavost a potřebu objevovat
- situační učení – založena na vytváření a využívání situací, poskytujících dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí
- spontánní sociální učení – založena na principu přirozené nápodoby při všech činnostech a situacích, využívá se v průběhu celého dne

Speciální metody:

vícenásobné opakování informace
nadměrné zvýraznění informace
zapojení více kanálů k přijímání informace

Formy práce:

frontální
hromadná
skupinová
individuální

Jednotlivé formy výchovy nelze jednoznačně časově ohraničit. Uvedené formy je nutno střídat, obměňovat. Vždy se musí vycházet z konkrétní situace.

4.4. Postupy rozvoje hrubé motoriky, jemné motoriky a grafomotoriky

Hrubá motorika je zajišťována velkými svalovými skupinami. Je to souhrn pohybových aktivit dítěte, které vedou k postupnému ovládnutí a držení těla, koordinaci horních a dolních končetin, rytmizaci pohybů. Úroveň hrubé motoriky přebíráme z lékařských zpráv, z nichž se dovídáme o případných omezeních a dále je sledujeme na základě pozorování.

Hrubou motoriku rozvíjíme následujícími aktivitami:

Gymnastika
Tenis
Plavání
NTC metoda (viz dále)

Jemná motorika:

S jemnou motorikou úzce souvisí veškeré manuální činnosti (pracovní, sebeobslužné, grafomotorické, kresebné).

Sledujeme:

celkovou hybnost a výkonnost ruky
hodnocení ruky v ergoterapii
úchopy
diagnostiku pohyblivosti prstů
lateralitu

Formování pohybů rukou začínáme jednoduchými hrami, doplněnými obecně známými pohyby. Učení se rozličným pohybům rukou a činnostem s předměty je individuální a pozvolné. Ve volném tempu přidáváme každý nový pohyb, ukazujeme dítěti jeho provádění, opravujeme a pomáháme mu při nesprávném provádění. Je nezbytné naučit děti zkoordinovat elementární pohyby v rameni, loketní a zápěstní soustavě. Nejtěžší je rozvíjet koordinaci současně prováděných pohybů, což je nezbytné pro činnost s předměty. Používáme cvičení s míčky nebo hračkami. Překládáme předměty z místa na místo, z ruky do ruky, převracíme je apod. Provádíme řadu cvičení pro posilování izolovaných pohybů. Pokud jsou obtíže při pohybu rukou vyvolány zvýšeným tonusem, provádíme imitované pohyby – setřepat vodu z ruky, máchat prádlo. Kde je spasticita – uvolňujeme, kde je hypotonie – posilujeme.

Postupy při nácviku: - navlékání - cílené pohyby - jednoduché masáže. Jednoduché masáže lze provádět aktivní i pasivní formou. Masírujeme pomocí prstů nebo ježkem od zápěstí ke konečkům prstů, hladíme hřbet ruky, provádíme jemné poklepy a krouživé pohyby. Učíme děti mačkat papír, vytlačovat vodu z houby, stlačovat terapeutickou hmotu, procvičujeme citlivost prstů na materiály různé drsnosti, využíváme sáčky naplněné rozličným materiálem.

Grafomotorika

Při grafomotorických cvičeních jde o uvolnění svalových skupin paže, zápěstí a ruky. Samotnému grafomotorickému cvičení vždy předchází průpravné cvičení, jehož součástí je práce s drobným materiálem, stavebnicí, prstová cvičení. Sledujeme, zda pohyb vychází z ramene, lokte či zápěstí. Tomu přizpůsobíme plochu a psací náčiní.

Využití říkadla a rytmizace pohybu

Rytmus má funkci podpůrnou a relaxační, zlepšuje plynulost a koordinaci pohybů. Je třeba respektovat mluvní dovednosti dítěte. Práce v rytmu návodného motivačního říkadla je základem grafomotorických činností

Bazální stimulace – podporuje vnímání v nezákladnější rovině, přizpůsobuje se věku a stavu dítěte, respektuje jeho individuální vývojové stupně. Cílem konceptu je podpora dítěte, aby u něj docházelo ke stimulaci vnímání vlastního těla, k podpoře vlastní identity, k umožnění vnímání okolního světa a k navázání komunikace, ke zlepšení funkcí organismu a ke zvládnutí orientace v prostoru a čase.

Prvky základní stimulace

Somatické podněty: celé tělo a zvláště kůže jako největší orgán představuje naše ohraničení a současně je místem kontaktu se světem. Pomocí somatických podnětů lze docílit pozitivní zkušenost s vlastním tělem, jeho hranicemi a možnostmi. Primární tělesná zkušenost se rozvíjí dotykem. Učíme poznat a využívat povrch těla jako orgán vnímání, podporujeme motorické reakce na podněty těla, učíme lokalizovat podněty na vlastním těle.

Vestibulární stimulace – informuje o poloze těla v prostoru, zodpovídá za rovnováhu. Stimuluje se např. drobnými pohyby hlavy, učíme vnímat různé směry – pohyb nahoru, dolů, otáčení, nepociťovat tělo jenom jako podložku, snažíme se vybudovat odpovídající svalový tonus a naučit orientaci v prostoru. Pokud dochází ke změně polohy těla jen velmi zřídka, ztrácí vestibulární aparát svou schopnost reagovat na změny polohy.

Vibrační podněty: pomáhají dítěti vnímat celým tělem přicházející chvění, zvuky či hlasy. Jde o vnímání chvění a směru, odkud přichází, odhmatávání vibrací na těle apod. Vnímání vibrací se děje ze směru od periferie dovnitř těla. Vibrace může ovlivnit dýchání, je důležitá pro sluchový orgán a pro vytvoření hlasového projevu, slouží jako příprava k vnímání pohybu. Při vibraci na svalech musíme brát ohled na možnou svalovou spasticitu.

Muzikoterapie je použití hudby nebo hudebních elementů /zvuku, rytmu, melodie, harmonie/ pro jednotlivce nebo skupinu, často v návaznosti na pohyb či výtvarnou tvorbu. Působí na dítě celostně. Jejím účelem je usnadnit a rozvinout komunikaci, vztahy, učení, pohyblivost, sebevyjádření, organizaci a jiné cíle za účelem uspokojení tělesných, emocionálních, mentálních a sociálních potřeb. Pomocí tónů můžeme muzikoterapeuticky pracovat při uvolňování napětí v různých částech těla nebo naopak na jejich stimulaci. Děti se aktivně zapojují do hudebních

činností zpěvem, hrou na tělo nebo na hudební nástroje. Hudba je prostředek ke spolupráci, nikoliv cíl.

Poslechové aktivity spojujeme s pohybem, relaxací nebo výtvarnými technikami. Hlavním cílem je podpora dalšího psychomotorického vývoje a odstranění patologických pohybových vzorců.

Oblékání a vysvlékání – při nácviu se snažíme navozovat aktivní motorický kontakt, aby se dítě snažilo nastavovat ruce a nohy. Činnosti důrazně komentujeme, snažíme se učit děti činnosti sledovat zrakem.

Hygienické návyky – v oblasti rozvoje hygienických návyků se snažíme vyvolat aktivní spolupráci při mytí rukou, odbouráváme strach z tekoucí vody zařazováním her s vodou.

Komunikace

Oblast komunikace je zvláště důležitá, protože jejím prostřednictvím se uskutečňuje celý výchovný proces. Podpora a rozvoj komunikace neprobíhá izolovaně, ale komplexně v rámci všech oblastí vývoje. Komunikativní kompetence rozvíjíme na úrovni verbální i neverbální.

5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH PROGRAMU „HRAJEME SI, POZNÁVÁME“

Vzdělávací obsah je rozdělen do 4 integrovaných bloků dle ročních období. Jednotlivá témata jsou zpracována tak, aby v praxi odpovídala svátkům, tradicím a zvykům. Jejich časovou délku určuje zájem dětí, momentální situace a aktuální dění v mateřské škole. Vycházejí z přirozeného života kolem nás.

Záměrem každého bloku je:

- aby děti něco prožily a zažily
- poznávaly a hodnotily
- sdělovaly a konzultovaly
- zkusily, udělaly, vyřešily, přetvořily
- naučily se
- procvičily, upevnily

Zdroje, z nichž jsme při volbě témat čerpaly:

- běžné životní situace, život v rodině, život v mateřské škole
- koloběh přírody
- předměty a věci, které nás běžně obklopují
- zvláštní události a slavnosti, rodinné a tradiční svátky, zvyky a obyčeje
- přírodní úkazy, interakční oblasti, poznávací činnosti na základě smyslového vnímání
- fantazijní přetváření skutečných zážitků a zkušeností, imaginární činnosti, hry s představou, dovyprávění či dořešení příběhu, hledání různých variant řešení

OBLASTI VYMEZUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBSAH V MŠ

Biologická oblast (dítě a jeho tělo)

Podporovat a stimulovat tělesný vývoj dítěte, rozvoj pohybových a manipulačních dovedností, sebeobsluhy, vytvořit základy zdravých životních návyků a postojů. Fyzický rozvoj a pohybová koordinace. Jemná motorika, koordinace ruky a oka. Sebeobsluha, zdraví, bezpečí

Psychologická (dítě a jeho psychika)

Rozvíjet poznávací schopnosti, jazykové a řečové dovednosti, emocionalitu a sebepojetí, podporovat duševní pohodu Jazyk a řeč. Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace. Vnímání, pozornost, soustředění, paměť . Tvořivost, vynalézavost, fantazie . Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování. Časoprostorová orientace. Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace. Řešení problémů, učení. Sebepojetí, city, vůle. Sebevědomí, sebeuplatnění. Sebeovládání, přizpůsobivost. Sebepojetí, city, vůle.

Interpersonální oblast (dítě a ten druhý)

Rozvíjet potřebu a schopnost navazovat vztahy s druhými lidmi, vzájemnou komunikaci, spolupráci, respekt a toleranci

Komunikace s dospělým

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

Sociabilita

Sociálně kulturní oblast (dítě a společnost)

Rozvíjet schopnosti a dovednosti umožňující dítěti socializaci v rodině, škole, ale i v širší společnosti

Společenská pravidla a návyky

Zařazení do společenství

Kultura

Umění

Enviromentální oblast (dítě a svět)

Vytvářet elementární povědomí o vývoji a rozmanitosti světa kolem nás, pochopení souvislostí a možností člověka tento vývoj ovlivnit

Poznatky, sociální informovanost

Adaptabilita ke změnám

Vztah k životnímu prostředí

Při plánování práce v blocích a tématech jsou zastoupeny všechny tyto oblasti

5. 1. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

Očekávané výstupy:

Zachovávat správné držení těla

Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí

Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla

Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru

Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Konkretizované výstupy:

postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly

běhat, skákat, udržovat rovnováhu

vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu

otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace

zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení

házet a chytat míč, užívat různé náčiní, náradí

pohybovat se bezpečně ve skupině dětí

pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)

přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů

pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)

být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě

pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus, snažit se napodobit jednoduchý rytmus při říkadle

doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)

Jemná motorika, koordinace ruky a oka

Očekávané výstupy:

Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku

Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály

Konkretizované výstupy:

upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje

tužku držet správně, tj uchopit do prstů

vést stopu tužky při kresbě, apod.

napodobit základní geometrické obrazcepracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky,)

zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací

hmotou)

kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů zacházet s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trojúhelníkem, bubínkem, chřestidly)

Sebeobsluha

Očekávané výstupy:

Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony

Konkretizované výstupy:

pečovat o osobní hygienu, s dopomocí zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. správně používat splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
zvládat počátky sebeobsluhy, spolupracovat při oblékání, svlékání, obouvání
zvládat správné sezení u jídla, správné stolování, používat lžíci a hrníče
s dopomocí pedagoga se postarat o své osobní věci, o hračky a pomůcky
s dopomocí pedagoga udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

Zdraví, bezpečí

Očekávané výstupy:

Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem

Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí

Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy

Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí

Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami Konkretizované výstupy

pojmenovat, nebo ukázat viditelné části těla (např. ruce, nohy, hlava)

znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu,

hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech

poškozujících zdraví včetně návykových látek

uvědomovat si, co je nebezpečné

projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám

chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)

znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)

5.2. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)

Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání

Očekávané výstupy:

Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách

Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat

Domluvit se slov

Porozumět slyšenému

Sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti

Konkretizované výstupy:

napodobovat zvuky, hlásky, jednoduchá slova, krátké věty v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu

znát slova a výrazy běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno, věk, jména kamarádů, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů)

používat jednoduchá slova, vyjádřit se pohybem, ukázáním) dorozumět se verbálně i

nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)

pomocí rytmizace rozkládat slova na slabiky

vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce

Vnímání

Očekávané výstupy:

Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů

Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)

Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité Konkretizované výstupy

zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)

rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus

rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např.

lesk, hladkost a jiné specifické znaky

správně reagovat na světelné a akustické signály

rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)

odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat

rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých

pochutin)

rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

Pozornost, soustředěnost, paměť

Očekávané výstupy:

Záměrně se soustředit a udržet pozornost

Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit Konkretizované výstupy - soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení), nenechat se vyrušit

neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)

dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost

udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech

uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím

zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky

záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii) - pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě

Tvořivost, vynalézavost, fantazie

Očekávané výstupy:

Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)

Konkretizované výstupy:

rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie

vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.

vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii

tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech

experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti

s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)

dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu,

provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek

experimentovat s výtvarně netradičními materiály

využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí

Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování

Očekávané výstupy:

Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité

Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci

Konkretizované výstupy:

rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, umět je používat (např. na liště)

pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.

sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů

napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.

napodobit některá písmena, číslice

Časoprostorová orientace

Očekávané výstupy:

Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy

Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

Konkretizované výstupy:

rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět

rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) - rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů

orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed

orientovat se v prostoru podle slovních pokynů

orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)

rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. ráno, večer, dny v týdnu)

rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace

Očekávané výstupy:

Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat

Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit Konkretizované výstupy

rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník

rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)

rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký), porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrdit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) - orientovat se v číselné řadě 1 – 5, vyjmenovat ji,) - chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)

chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky - řešit labyrinty (sledovat cestu)

Řešení problémů, učení

Očekávané výstupy:

Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně

Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film

Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení

Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Konkretizované výstupy:

jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí

projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy

verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet, popsat, popř. ukázat jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)

projevovat zájem o nové věci

nechat se získat pro záměrné učení

odlišit hru od systematické povinnosti

zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)

Sebevědomí a sebeuplatnění

Očekávané výstupy:

Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině

Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci

Podílet se na organizaci hry a činnosti

Konkretizované výstupy

přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)

zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)

respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých

uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je

umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)

snažit se uplatnit své přání

umět kooperovat, dohodnout se s ostatními

přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)

nebát se požádat o pomoc, radu

Sebeovládání a přizpůsobivost

Očekávané výstupy:

Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

Uvědomovat si svoje možnosti a limity

Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)

Konkretizované výstupy:

reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)

odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné

hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem

přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit

přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci

umět se přizpůsobit změnám

Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy

Očekávané výstupy:

Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení

Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky

Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování

Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním

Zachytit a vyjádřit své prožitky Konkretizované výstupy

odložit splnění osobních přání na pozdější dobu

přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit

přijímat pokyny, plnit činnosti podle instrukcí

přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese

projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)

přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)

přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)

umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)

5.3. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A TEN DRUHÝ (SOCIÁLNÍ)

Komunikace s dospělým

Očekávané výstupy:

Navazovat kontakty s dospělým

Konkretizované výstupy:

navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)

spolupracovat s dospělým, respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)

obracet se na dospělého o pomoc, radu atd., rozlišovat vhodnost oslovení i tykání a vykání

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

Očekávané výstupy:

Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem

Spolupracovat s ostatními

Konkretizované výstupy:

komunikovat s druhými dětmi (verbálně i nonverbálně), poslouchat, naslouchat druhému)

chápat a respektovat názory jiného dítěte,

vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role

spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem

vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení

využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)

Sociabilita

Očekávané výstupy:

Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Respektovat potřeby jiného dítěte

Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná

Konkretizované výstupy:

obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého

všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se
chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené

k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)

porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)

nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout

bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit)

uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, úcta ke stáří)

spoluvytvářet prostředí pohody - důvěřovat vlastním schopnostem

cítit sounáležitost s ostatními

nabídnout pomo

5.4. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIOKULTURNÍ)

Společenská pravidla a návyky

Očekávané výstupy:

Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat

Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
Konkretizované výstupy

umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci

dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti

chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat

zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby

rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, ubližování, vulgarismy

pochopit funkci rodiny a jejich členů

Zařazení do třídy

Očekávané výstupy:

Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat

Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy
Konkretizované výstupy

orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování

vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy

navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství

cítit se plnohodnotným členem skupiny - projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí

být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

Kultura, umění

Očekávané výstupy:

Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky

Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik

Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

Konkretizované výstupy:

pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)

zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne)

v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění

všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)

zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)

vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)

5.5. VZDĚLÁVACÍ OBLAST - DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ)

Poznatky, sociální informovanost

Očekávané výstupy:

Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí

Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný

Konkretizované výstupy:

orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)

zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují - rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)

mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů)

přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)

mít poznatky o planetě Zemi, (např. střídání denních i ročních období a jejich příčinách)

chápat základní pravidla chování pro chodce

mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav

Adaptabilita ke změnám

Očekávané výstupy:

Všímat si změn a dění v nejbližším okolí

Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim

Konkretizované výstupy:

zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení

rozlišení pocitu chladu a tepla, chování

vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat

ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

Vztah k životnímu prostředí

Očekávané výstupy:

Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat

Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí Konkretizované výstupy

znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné (vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí

uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod. - spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)

být citlivý k přírodě

6. NTC METODA

Metoda NTC je v české republice podporována společností MENSA ČR. Metoda pomáhá identifikovat nadané děti, nabízí jim činnosti, které rozvíjí potenciál všech dětí. Vychází z faktu, že **intelligence** není dána počtem nervových buněk, ale právě počtem spojů, které se mezi nerovnými buňkami vytvoří. **Většina těchto spojů vzniká právě mezi 6 a 7 rokem věku dítěte.** V dalším životě již dítě čerpá z těchto základů.

V systému se klade důraz na podporu motorických dovedností, cvičení rovnováhy, provádí se pravidelné otáčení kolem vlastní osy, jež podporuje proudění v oblasti lymfatického systému, podporuje se spolupráce levé a pravé mozkové hemisféry, aktivizace mozkových center v oblasti asociativního myšlení, pracuje se s hádankami, podporuje se tvořivé myšlení a využívá se práce s hudbou.

Jde o systém učení dětského mozku za pomoci cvičení, které mají vědecký základ v průkaznosti zvýšení efektivity využívání mozkové kapacity v dětském věku. **Tyto výzkumy mimo jiné poukazují na fakt, že dětský mozek zakládá 75% všech neuronových synapsí (propojů) do věku 7 let - z toho 50% vznikne dokonce do věku 5 let.**

Tento argument se zdá dostatečně průkazný k tomu, abychom věnovali velmi významnou pozornost předškolnímu věku, efektivitě učení a využívání dětské paměti. Pokud naše formální základní a středoškolské vzdělání pracuje již pouze se zbývajících 25% možností využívání potenciálu mozkové kapacity, pak je zřejmé důležité, jak je rozvíjeno dítě ve věku do 6 let.

NTC V PONNY:

PRÁCE SE SYMBOLY

CVIKY NA ROVNOVÁHU A PROPOJENÍ LEVÉ A PRAVÉ HEMISFÉRY

HÁDANKY, LOGICKÉ HRY, POKUSY

PRÁCE NA PROJEKTECH

OČNÍ CVIKY

7. AUTOEVALUACE V MATEŘSKÉ ŠKOLE A HODNOCENÍ DĚTÍ

Autoevaluace v mateřské škole slouží k systematickému posuzování stanovených cílů podle daných kritérií v jednotlivých oblastech výchovy a vzdělávání, řízení školy a koncepci školy, reprezentaci školy. Výsledky autoevaluace slouží jako zpětná vazba pro další zkvalitňování práce školy.

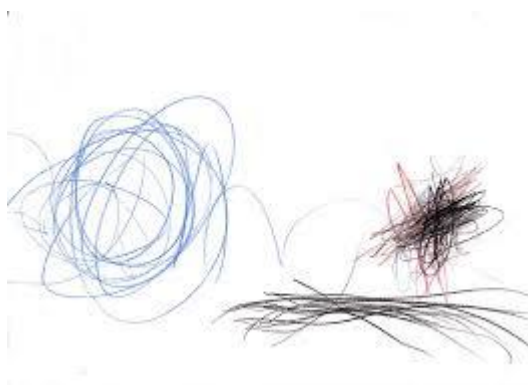
Předpokladem kvalitního a objektivního hodnocení je:

uvědomění si daných nedostatků
pojmenování konkrétních nedostatků
zdravá komunikace v rámci pedagogického sboru, učitel
zákonný zástupce, učitel-dítě
realizace účinných postupů k nápravě (způsoby nápravy)

Hodnocení dětí je motivační, povzbuzuje dítě k další činnosti, nehodnotí se výkon. Učitelka u každého dítěte průběžně sleduje individuální rozvoj a učební pokroky.

Způsoby hodnocení:

individuální slovní hodnocení
průběžně
pracovní poznámky učitelky o dítěti podle oblastí
čtvrtletní, pololetní, závěrečné slovní hodnocení

7.1 Cíle

Oblast výchovy a vzdělávání

vzdělávací program je v souladu s RVP PV
naplňováním filozofie školy přispívat k vytvoření příjemné atmosféry, zdravého a podnětného prostředí pro děti, učitele, zákonné zástupce

vhodnými metodami a formami práce přispívat k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí dětí a tím k naplňování priorit přípravného stupně

naplňovat specifické cíle integrovaných bloků

při vzdělávání respektovat individuální potřeby dětí, je uplatňovat individuální přístup

výsledky pozorování používat jako podklad pro zpracování IVP na další období

průběžně hodnotit výchovně vzdělávací práci se zákonnými zástupci

zabezpečit komplexní péči dítěte

Oblast řízení školy a koncepce školy

Stanovenou koncepcí a profesionálním řízením školy přispívat k vytváření příjemných podmínek školy (klíma) a spokojenosti pedagogů, zákonných zástupců a dětí

při dalším vzdělávání pedagogických pracovníků klást důraz na kvalitu a efektivnost vzdělávání

efektivně hospodařit s finančními prostředky vzhledem k zabezpečení kompenzačních a učebních pomůcek

evaluovat výukovou činnost v oblasti plánování a přípravy výukové jednotky, realizaci a řízení výukové jednotky, naplňování cíle výukové jednotky

týmovou prací učitelů vést k naplňování priority komplexnosti naší školy

otevřenou komunikací mezi pedagogy a zákonnými zástupci, vzájemným respektováním, možností zákonných zástupců podílet se na životě školy přispívat k naplnění společné filosofie

Reprezentace a prezentace školy

sledovat, diskutovat, řešit reakce okolí na život školy

účastnit se akcí v oblasti kulturní, sportovní (tradiční i nově vzniklé)

pokračovat v propojení školy a veřejnosti

publikovat v regionálním tisku, zakládat úspěchy, reakce ze života školy

7.2 Nástroje autoevaluace školy

pravidelné řízené rozhovory pracovníků s vedením

Vedení školy – zástupce - vedoucí pedagogové – pedagogové - skupinové diskuse

Pedagogičtí pracovníci školy - hospitační činnost (metody a formy práce učitele, naplňování KK, uplatňování individuálního přístupu, profesního přístupu učitele, IVP a dokumentace dítěte)

pozorování, písemný záznam, ústní pohovory s učitelem

pozorování, rozhovory s dětmi, učitelem, analýza prací, činností, četnost a kvalita hodnocení ve sdělníčk

zařazení dětí po ukončení docházky do přípravného stupně ZŠ speciální

pracovní semináře, skupiny: pedagogičtí pracovníci předávají poznatky z absolvovaných seminářů svým kolegům

kontrola efektivnosti využívání zakoupených kompenzačních a učebních pomůcek ve výchovně vzdělávacím procesu

Výroční zpráva školy

Vystoupení žáků na veřejnosti

8. SLOVNÍČEK POJMŮ

autoevaluace školy - systematické posuzování a vyhodnocování procesu vzdělávání a jeho výsledků realizované účastníky vzdělávacího procesu; výsledky slouží jako zpětná vazba pro zkvalitnění činností školy

integrované bloky - způsob uspořádání vzdělávacího obsahu ve ŠVP; integrované bloky propojují vzdělávací obsah z více různých vzdělávacích oblastí; vztahují se určitému tématu, k praktickým životním situacím nebo k praktickým činnostem, k určitému produktu apod. a mají podobu tématického celku, projektu či programu

klíčové kompetence v předškolním vzdělávání - soubor požadavků na vzdělávání, zahrnující podstatné vědomosti, dovednosti, schopnosti postoje a hodnoty dosažitelné v etapě předškolního vzdělávání; patří k nim kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a interpersonální, kompetence činnostní a občanské

předškolní vzdělávání - vzdělávací proces realizovaný před nástupem dítěte do školy a řízený pedagogem, během něhož si dítě osvojí elementární poznatky, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty stanovené pro etapu předškolního vzdělávání, v rozsahu, který odpovídá jeho individuálním možnostem

rámcové cíle - cíle obecné, které vytyčují základní směr a pojetí předškolního vzdělávání; směřují k rozvoji osobnosti dítěte a osvojení klíčových kompetencí, včetně vzdělávacího obsahu

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) - závazný dokument státní úrovně platný pro veškeré předškolní vzdělávání; vymezuje zejména cíle předškolního vzdělávání, klíčové kompetence, vzdělávací obsah a podmínky vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů (ŠVP); v souladu s ním je vypracován a realizován školní vzdělávací program

Školní vzdělávací program Mateřské školy speciální - jedinečný dokument, podle něhož se uskutečňuje vzdělávání v Mateřské škole speciální; je vytvořen v souladu s RVP PV a uzpůsoben pro konkrétní podmínky MŠ speciální

vzdělávací nabídka - pojem označující v RVP PV „učivo“ a vyjadřující zároveň formu, jakou je učivo dítěti předkládáno; vzdělávací nabídka je závazná pro pedagoga; je formulována v podobě činností popř. příležitostí, které by měly být dětem v průběhu jejich vzdělávání nabízeny, a to v pestré a mnohostranné skladbě a v dostatečné šíři